

KOMENTÁRE HN

Mário Blaščák

©hn

komentátor HN

mario.blascak@mafraslovakia.sk

Libry došuštali

Repatriácia 150-tisíc britských turistov zo zahraničných dovolení späť domov bude najväčšou záchrannou akciou v histórii Veľkej Británie od vyodenia v Dunkerque. Ikona turistického biznisu Thomas Cook včera ohlásila bankrot a 600-tisícovú masu ľudí na plážach po celom svete teraz musí ministerstvo dopravy dostať domov. Hromada ďalších bude čakať na preplatenie aspoň nejakej časti zaplatených preddavkov za turistické sny.

Thomas Cook sa stal obeťou nezvládnutého akvizičného rastu. Svoj biznis rozširoval, ale nezarábal. V rokoch 2014 a 2015 firma nevyplatila investorom žiadne dividendy a akcioví investori zarobili v ďalších dvoch rokoch 0,7 a 0,5 percenta. Firma nedokázala zarobiť ani pri 9,5-miliardových tržbách a jej akcie sa v roku 2018 prepádli o 90 percent. Nepomohla ani finančná injekcia 700 miliónov libier od čínskeho Fosunu. Keď zvýšenie pôžičky o ďalších dvesto miliónov libier nevyšlo, Thomas Cook zbankrotoval. Sorry. Biznis v masovom turizme pokrýval už niekoľko rokov a firma kopila dlhy. Krach britského operátora spôsobí ďalšie otrasy v turistickom priemysle naprieč Európou. Už dnes plačú hotelieri v Grécku. Turisti z Veľkej Británie a Nemecka možno nepatria medzi tých najtichších a najzdvorilejších, ale v uzavretých kolóniách hotelových komplexov na pobreží ich hlasný smiech prehlúši šušťanie bankoviek, ktoré sú ochotní na potulkách svetom minúť.

Krach gigantu je v podnikaní príležitosťou pre ostatných hráčov. Keď v roku 2008 padli investiční bratia od Lehmanov, nastala cunami kataklizmatických rozmerov. Po minulotýždňovej intervencii Fedu je tento bankrot ďalšou anomáliou v kaleidoskope. Varovný prst recesie je hore.

Luboslav Kačalka

©hn

komentátor HN

luboslav.kacalka@mafraslovakia.sk

Cynický konvent

Posobí cynicky, ak vláda, ktorá rozhasí sociálne poistenie penzijným stropom, hovorí o trvalej udržateľnosti. Treba uznať, že národný konvent o vízii a stratégii do roku 2030 je podujatie s dôležitým poslanstvom, no stráca sa v systéme ústavnoprávnych inštitútov. Ako totiž všetci dobre vieme, najvyšším orgánom u nás je koalíčná rada a tá následne úkoluje svojich podriadených v parlamentných laviciach. Anglickí zakladatelia parlamentnej demokracie to zrejme mysleli trochu inak, ale nebudme predsa detailisti.

Analytici, ktorí koalícnej rade našepkávajú, nie sú odborníkmi na makroekonomiu, ale marketing a prieskumy verejnej mienky. Práve na takomto základe vyrástol aj nápad ústavne zastropovať vek odchodu do dôchodku, hoci ekonómia upozorňovali na riziká pre rozpočet Sociálnej poisťovne a aj verejné financie. Ak by to súčasná vládna koalícia myslela naozaj zodpovedne, s maximálnym penzijným vekom by aspoň hľadala možnosti, ako budúce problémy zmierniť. Namiesto toho nielenže nechala problém ďalším vládam, ale im aj zviazala ruky nutnosťou hľadať ústavnú podporu. Politické body sú skrátka viac ako budúcnosť krajiny.

Treba uznať, že aktuálne debatovaná vízia a stratégia do roku 2030 obsahuje dôležité výzvy, už menej však konkrétne riešenia. A absolútne žiadne vymáhateľné záväzky. Trocha tušíme, že „dôležitý“ dokument v budúcnosti nikto síce nespochybní, no ani sa naň nebude odvolávať. Keby sme chceli byť ironickí, povieme, že je to typická slovenská rigorózná práca – najskôr nejako napísať a ihneď založiť. S tým rozdielom, že o tento dokument nebudú mať záujem ani len (inak zvedaví) novinári.

DNES PÍŠE

Je PS a Spolu pravica či ľavica?

Jozef Mihál

exminister práce

Na túto otázku som doteraz musel odpovedať: Počkajte do septembra, zverejníme program a uvidíte. Koalícia PS/Spolu program zverejnila a ja naše postoje predstavím na večne živej téme daní a odvodov.

V prvom rade, v žiadnom prípade nechceme zvyšovať celkové daňovo-odvodové zaťaženie ľudí či firiem. Chceme však meniť nastavenie jednotlivých daní, meniť daňový mix. Menej bude zaťažena práca a podnikanie, viac poško-

dzovanie životného prostredia či zdravia.

Uprimne, bol by zlý nápad zvyšovať dane v situácii, keď štát nevie vyberať tie existujúce. Nestačím sa diviť, ak pri stálmiliónových investíciách do informačných systémov Finančnej správy stále dochádza k obrovským daňovým únikom pri výbere DPH. Zdravý rozum, ktorý je zadarmo, predsa stačí na to, aby štát nedával miliónoch vrátky DPH podozrivej firme, ktorá vznikla predvčerom, a jej majiteľmi sú evidentne biele kone kdesi v Tunisku. A kalkulačka za päť korún stačí na to, aby ste rozoznali úniky na cle na podhodnotenom tovare dovezenom z Ázie. Alebo sa mýlim?

Pozrime sa na nové dane. Naša koalícia presadzuje zavede-

Taliansku vládu čaká expanzívna fiškálna politika

TÉMA

Koalícia sa vydala cestou krátkodobej stability a dlhodobej ekonomickej krehkosti.

the
Globalist

Jacob Kirkegaard

výskumný pracovník
Inštitútu medzinárodnej
ekonomickej

Nová talianska vládna koalícia, zložená z populistického Hnutia piatich hviezd a stredoľavej Demokratickej strany, dosiahla viac než len odstavenie pracovnej Lígy Mattea Salviniho.

Centristickejšia aliancia upokojí nervózne finančné trhy a Európsku úniu. Jej nominácie do Európskej komisie a Európskej centrálnej banky prinesú viac stability a spolupráce. Zároveň si však musíme uvedomiť, že Salvini ako líder opozície sotva zmizne z politickej scény.

Premiér Giuseppe Conte v úrade pokračuje. Salviniho stávka na odchod z koalície tak vypálila úplne

opačne. Možno nepredpokladal, že populisti z hnutia Piatich hviezd by vstúpili do vládnej koalície s establishmentom.

Pokiaľ ide o Päť hviezd, mnohým ich členom sa uľavilo, že im zostanú parlamentné kreslá a miesta vo vláde. Uvidíme, koľkí z nich počas existencie koalície postupne prejdú do Demokratickej strany.

Taliansko potrebuje rozumnú politiku

Prvou výzvou pre novú koalíciu bude dohodnúť sa na rozpočte na rok 2020. Jej politický program hovorí jasne, že sa bude snažiť o expanzívnu fiškálnu politiku. Pripravujú opatrenia ako vyššie minimálne mzdy, žiadne zvýšenie dane z pridanej hodnoty, vyššie výdavky na školstvo, výskum a sociálny štát, ako aj novú banku, ktorá by pomohla nashartovať rast v južnom Taliansku.

Vzhladom na ekonomickú stagnáciu Talianska by boli dobre pripravené fiškálne stimuly rozumnou politikou. No iba ak sa spoja s ekonomickými reformami, ktoré zvýšia podiel aktívne pracujúcich a produktivitu. Aby Brusel odobril zvýšené fiškálne výdavky, vládna koalícia sa bude musieť dohodnúť na viacerých prorastových reformách.

Ich presadenie bude do veľkej miery závisieť od toho, ako sa bude dariť Salviniemu v novej role lídra opozície. Prieskumy naznačujú, že

”

Ak vláda udrží prílev imigrantov na nízkych úrovniach, voliči si môžu povedať, že Salviniho rétorika zaostáva za realitou.

jeho Liga by poľahky vyhrala predčasné voľby, čo dokazuje aj túžba jeho politických oponentov vyhnúť sa im.

Salviniho temná budúcnosť

Salvini sa môže snažiť využiť riziko ďalšieho ekonomického oslabovania a ťažkosti pri prijímaní rozpočtu na to, aby prinútil novú vládnu koalíciu prevziať zodpovednosť za ekonomické ťažkosti bežných Talianov. Ak využije túto možnosť, mohlo by ho to nasmerovať za víťazstvom v ďalších voľbách, ktoré sa uskutočnia najneskôr v máji 2023.

Viacere okolnosti však zatemňujú jeho politické vyhliadky. Novej vláde sa môže v ekonomike nečakane dariť lepšie, než naznačujú projekcie. Nová vláda takisto zverejní všetky dostupné informácie o Salviniho finančných prepojeniach s Vladimírom Putinom. Pre Salviniho takmer zbankrotovanú Ligu to predstavuje politické, právne a finančné riziko. A napokon, ak nová vláda udrží prílev imigrantov do Talianska na súčasných nízkych úrovniach, voliči si môžu povedať, že jeho protimigrantská rétorika zaostáva za realitou, čo môže poškodiť jeho šance vo voľbách.

Inými slovami, Taliansko sa znovu vydalo v ústrety krátkodobej stabilite. No jeho ekonomická a finančná situácia zostane ešte dlho krehká.

KRESBA: LUBOMÍR KOTRHA

Pondelok

Martin Vlachynský
analytik INESS

Utorok

JOZEF MIHÁL
exminister práce

Streda

Anton Marcinčin

ekonóm a bývalý splnomocnenec vlády
pre najmenej rozvinuté okresy

Štvrtok

Andrej Danko
predseda parlamentu a SNS

Piatok

Oszkár Világi

predseda predstavenstva spoločnosti
Slovnaft